

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II.,
VÁCL. NÁM. 28. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 Kč.

ROČNÍK IX.

V PRAZE, V ŘÍJNU 1927.

ČÍSLO 8.

Dr. Čulík:

Notářstvo v úmluvách mezistátních.

Již v roce 1922 a opět v r. 1924 žádala notářská komora pražská spolu se spolkem notářů československých ministerstvo zahraničních věcí, aby příbrání byli zástupcové našeho stavu k uzavírání úmluv státních s cizími státy ve věcech občanských a právní ochrany.

Ministerstvo zahraničí nedbalo této žádosti, a tak stalo se, že veškeré úmluvy dosud s cizími státy uzavřené, uskutečněny byly bez našeho účastenství, ačkoliv přece stav notářský na prvním místě byl povolán, kde jednalo se o smlouvu, tedy o předmět, jenž spadá do zajištění do našeho oboru, aby pronesl své mínění a posudek.

Následek toho byl, že smlouvy mezistátní dopadly pro stav náš velice uboze.

Až dosud uzavřeny byly úmluvy státní ve věcech občanských a právní ochrany s následujícími státy: s Republikou Rakouskou, s Královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců, s Královstvím Italským, Republikou Polskou, Královstvím Rumunským, se Spojeným královstvím Velké Británie a Irska a s Královstvím Bulharským, dále trvá původní ujednání s Republikou Německou.

Dle těchto smluv jest právní stav ve styku mezistátním s těmito státy následující:

1. V Ně m e c k u:

Dle notifikační vyhlášky československého ministerstva zahraničních věcí ze dne 25. října 1921 č. 387 sb. z. a nař. bylo notifikováno, že státní úmluva uzavřená mezi bývalým mocnářstvím Rakousko-Uherským a říší Německou ze dne 25. října 1880 č. 85 ř. z. rak. zůstává v platnosti. Podle této legalizační smlouvy vyžaduje se, aby podpisy notářů na veřejných listinách tedy i na legalizačních doložkách byly ověřeny soudem, v jehož obvodu notář má své sídlo. Stačí tudíž ověření podpisů notářova soudem okresním. Směnečné protesty nepotřebují dalšího ověření podpisu notáře.

Vykonatelnost notářským spisům československým se v Republice Německé nepřiznává.

R a k o u s k o.

S Rakouskem uzavřena byla pouze smlouva o zamezení dvojího zdanění pozůstalosti prohlášena pod

č. 369 z r. 1922 ve sbírce zákonů a nař. Jiné smlouvy státní tu není, avšak vydány byly výnosy čsl. ministerstva spravedlnosti ze dne 19. března 1919 č. 6336 a Rakouského spol. min. spravedlnosti ze dne 12. dubna 1921 č. 226 ř. z. rak., dle kterýchž nemají listiny notářské ani ve věcech knihovních zapotřebí dalšího ověření, platí tudíž ve styku s Rakouskem volné kolování notářských listin. Pokud se týká vykonatelnosti notářských spisů, bylo ustanoveno výnosem rakouského státního úřadu pro spravedlnost ze dne 8. dubna 1919 č. 225 ř. z. a konformním nařízením vlády československé ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. z. a n., že exekuční tituly, které povstaly v území jednoho z těchto států až do 28. října 1918, jsou vykonatelné ve státě druhém s výjimkou, kdyby mělo býti vynuceno jednání, které dle práva dotyčného státu jest nedovoleno, neb nedá se vynutiti, aneb týká se osobního stavu příslušníka Čsl. republiky.

J u g o s l a v i e.

Podle smlouvy státní uzavřené s Královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců dne 31. března 1924 a vyhlášené ve sb. zák. a nař. pod č. 146 v roce 1924, musí listiny vyhotovené a ověřené veřejnými notáři býti soudně ověřeny (čl. 29.). Mezi exekučními tituly čl. 39. nejsou uvedeny spisy notářské a proto nejsou spisy notářské notářů československých v Jugoslávii a notářů jugoslávských u nás vykonatelné.

I t a l i e.

S Královstvím Italským uzavřeny byly: a) smlouva dne 8. srpna 1924, vyhlášená ve sb. zák. a nař. pod č. 35 z r. 1925, kterouž vymezena byla působnost zástupců konsulárních, na něž vznesena právomoc příslušící notářům. Tak zejména dle čl. 12. jsou oprávněni sepisovati, ověřovati a přijímati do úschovy poslední pořízení a jiné právní listiny státních příslušníků sepisovati, ověřovati a přijímati do úschovy smlouvy a dohody písemné, prohlášení a osvědčení, kteréž pak mají moc a platnost jako by byly sepsány u notáře, předkládati a ověřovati spisy a listiny všeho druhu a činiti opatření ve věcech pozůstalostních; b) smlouva ze dne 25. ledna 1926, vyhlášená ve sb. zák. a nař. pod č. 127 z r. 1926 o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních, v kteréžto smlouvě nečiní se zmínka o spisech notářských, následkem čehož nejsou spisy notářské sepsané notářem státu jednoho ve státu druhém vykonatelné.

Ohledně ověřování podpisů notářů ve smlouvách těch zmínka se nečiní a následkem toho jest třeba pro styk s Královstvím Italským ověřeni podpisu notářova cestou diplomatickou.

P o l s k o.

S Republikou Polskou uzavřena smlouva státní ze dne 6. března 1925 vyhlášena pod č. 5 z r. 1926 sb. zák. a nař., dle níž není třeba ověřiti podpisy notářů na směnečních protestech (čl. 25.). Za tyto listiny vystavené notářem nutno ověřiti předsedou sborového soudu I. stolice, v jehož obvodu má své úřední sídlo notář.

To platí dle čl. 27. i o ověřených listinách soukromých.

Vykonatelnost notářských spisů navzájem příznána nebyla.

R u m u n s k o.

Dle smlouvy uzavřené dne 7. května 1926 a vyhlášené v r. 1926 pod č. 171 sb. z. a nař., musí býti listiny vyhotovené neb ověřené veřejnými notáři ověřeny soudně (čl. 37.).

Mezi exekučními tituly uvedenými v čl. 44. notářské spisy uvedeny nejsou a nejsou proto vykonatelné.

B u l h a r s k o.

Dle smlouvy státní, uzavřené dne 15. května 1926 s Královstvím Bulharským a vyhlášené ve sb. zák. a nař. pod č. 58 z r. 1927 čl. 15., musí býti listiny vyhotovené nebo ověřené veřejným notářem ověřeny býti soudně.

Mezi exekučními tituly uvedenými v čl. 22. této smlouvy nejsou obsaženy notářské listiny, následkem tohoto nejsou notářské spisy v mezistátním styku s Bulharskem vykonatelné.

A n g l i e.

Státní úmluva uzavřená se Spojeným královstvím Velké Británie a Irska dne 11. listopadu 1924, jež vyhlášena ve sb. zák. a nař. pod č. 70 z roku 1926 a jejíž působnost dle vyhlášky ministerstva zahraničních věcí a spravedlnosti ze dne 30. června 1926 č. 123 sb. zák. a nař. byla rozšířena i na území Severního Irska, neobsahuje žádného ustanovení ohledně ověřování notářských listin neb ověřování jejich podpisů a také ničeho ohledně vykonatelnosti jejich, takže listiny notářem vyhotovené neb ověřené mají býti cestou diplomatickou ověřeny.

Také nejsou notářské listiny v Anglii vykonatelné.

Státní úmluva shora dotčená zmiňuje se pouze o tom, že doručování listin může se dítí advokátem (solicitem) nebo notářem druhého státu, který bude k tomu ustanoven soudy (úřady) státu dožadujícího, nebo stranou, k jejíž žádosti byl spis vydán.

Způsob doručování listinu advokátem týká se patrně pouze Velké Británie a Severního Irska, kdežto u nás advokát není doručovacím orgánem, pokud se týká pak notářů, stanoví české znění smlouvy, že se to má dítí notářem, který bude k tomu ustanoven soudy neb stranami, kdežto anglický originál obsahuje ustanovení »notary appointend by the courts or authorities or by the party«, tedy notářem ustanoveným soudy, úřady neb stranami.

Jest tudíž rozpor v obou textech.

S jinými státy úmluvy státní ve věcech občanských uzavřeny dosud nebyly.

Ze všeho, co řečeno, plyne následující:

Podpis notářův není třeba ověřovati na listinách, jichž se má užití v Rakousku.

Polsko vyžaduje ověřeni podpisů notářů předsedou sborového soudu I. stolice vyjma směnečních protestů, na nichž nemusí býti podpis ověřen.

Německo vyžaduje vyjímaje směnečních protestů ověřeni podpisu notářova soudem, stačí ověřeni soudem okresním, totéž platí pro listiny, jichž jest použití v Jugoslávii, Polsku, Rumunsku a Bulharsku.

V jiných státech jest třeba ověřeni cestou diplomatickou.

Vykonatelnými jsou spisy notářů československých pouze v Rakousku, a to jen listiny vyhotovené do 28. října 1918, jinak vykonatelnost jejich příznána nikde není.

Mnohem lépe jsou v tom ohledu postaveni notáři rakouští.

Notářské spisy rakouských notářů jsou vykonatelné v Uhrách dle min. nař. ze dne 26. října 1914 č. 299 ř. z. a prováděcího nař. ze dne 29. prosince 1914 č. 365.

Podobně jsou vykonatelné spisy ty v Jugoslávii s ohledem na min. nař. ze dne 13. prosince 1907 č. 285 ř. z. ovšem jen v území zemské vlády slovinské v Lublani, dle výkonného poukazu rak. státního úřadu pro spravedlnost ze dne 14. dubna 1919 č. 238.

Podobně v Československu, dále v Itálii dle státní úmluvy ze dne 20. června 1924 byly opatřeny doložkou vykonatelnou.

Zvláštní jest, že ministerstvo zahraničí přistoupilo ve státních úmluvách na požadavek, aby podpisy notářů byly ověřeny soudem. Poněvadž ověřeni soudní u nás dějí se soudní kanceláří, tedy soudním kancelistou, oficiálem, dochází k anomálii, že podpis notářův, jenž vykazuje vysokoškolské vzdělání a požívá všeobecné důvěry všeho obcenstva má býti ověřován osobou, která namnoze nemá ani středoškolské, nýbrž po nejvíce jen obecněškolské vzdělání. — Jak jinak bylo by dopadlo vše, kdyby ministerstvo zahraničí bylo přibrálo aspoň k poradě příslušníky našeho stavu.

Dr. Karel Motlík:

Darování mezi manžely.

Dle zákona z 25. VII. 1871 č. 76 ř. z. podmíněna jest platnost určitých v § 1 vyjmenovaných právních jednání inter vivos zřízením spisu notářského.

Speciálně manželův týká se odstavce:

a) Smlouvy o majetku, uzavírané vzhledem k manželskému spojení (Ehepacte — pacta nuptialia) citov. z § 1217 o. z.,

b) mezi manžely uzavřené smlouvy tržové, směnné, o rentě, o zápůjčce a uznání dluhu jedním manželem druhému,

c) potvrzení o příjmu věna.

Definice ad a) převzata jest z § 1217 o. z., který vysvětluje, co jest rozuměti slovem »Ehepacte« a dále vypočítává, jaká právní jednání pod pojem ten h l a v n ě spadají, při čemž v následujících §§ se tato jednání definují.